

obnovené

SOVINY

ROČNÍK JEDENÁCTÝ

ČÍSLO LETNÍ

ČERVENEC 2020

Letní vůně

ÚVODEM

Milí čtenáři,

dostává se Vám do rukou letní vydání našeho obnoveného časopisu Soviny. Tímto číslem začínáme s vydáváním v novém termínu - 1. července. Následující čísla budou vycházet 1. října, 1. ledna a 1. dubna. Tato změna je provedena z provozních důvodů, jelikož byl časopis připravován v době, kdy se zpracovávají podklady k vyplácení kapesného, se kterým je spojena i změna pokladníka. Pokladníkem je od května Irena Vachová, která je současně i redaktorkou časopisu Soviny. Děkujeme za pochopení.

Pokladní hodiny: Pondělí 8-11:15, 11:45-16:30 h.

Středa 8-11:15, 11:45-15:30 h.

Pátek 8-11:15 h.

Astronomické jaro končí a léto začalo **20. června 2020 v 23:43:02h.** Léto je tedy celé před námi a je jen na nás, jak si ho užijeme a jak moc půjdeme naproti letním zážitkům.

Jarní období pro nás všechny bylo trošku náročnější příchodem virového onemocnění. Společně jsme dodržovali opatření, s ohleduplností jeden ke druhému, které nám zamezilo v pořádání různých akcí, jako je třeba pálení čarodějnic nebo oblíbený dětský den pořádány v zahradě domova s dětmi mateřských škol města Blanska. Vše se ale v dobré obrací a my se těšíme, jak si opět budeme užívat, pro nás dříve úplně samozřejmých věcí.

V našem domově to aktivitami žije i přes letní měsíce, které rádi trávíme na čerstvém vzduchu, třeba četbou v altánku, pečováním o květiny a třeba i sportovním vyžitím. Využijte tedy pozvání aktivizačních pracovníků a to např. ke hře Pétanque v zahradě našeho domova.

Co obsahuje červencové číslo Sovin? Ohlédnutí, právě za rouškovým obdobím, články o tom, jak jsme toto období přečkali, kdo nás v našem zařízení navštívil, pár slov našich zdravotních sester, příběh Svatojánské noci, trochu historie z blanenského okolí a zmíníme se o ledově sladké vášni. Dále obsahuje kvízy, básně a spoustu dalších článků a **informací**.

Krásné letní čtení Vám za všechny zaměstnance SENIOR centra, přeje Irena Vachová

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

ODEŠLI Z NAŠICH ŘAD (21.3.2020 - 25.6.2020)

Hruška Jaroslav	24. 3. 2020
Kavka Zdeněk	8. 4. 2020
Žáčková Jaroslava	11. 4. 2020
Crhová Augustina	14. 4. 2020
Mikulášek Otta	15. 4. 2020
Skotáková Marie	1. 5. 2020
Jelínek Oldřich	2. 5. 2020
Ondra Karel	4. 5. 2020
Holas Miloslav	15. 5. 2020
Hlávková Jiřina	28. 5. 2020
Bednářová Augustina	11. 6. 2020
Trávníčková Božena	19. 6. 2020
Moravcová Anna	19. 6. 2020

VÍTÁME NOVÉ SOUSEDY

Látalová Eva	24. 4. 2020
Kakáčová Jarmila	30. 4. 2020
Orálek Zdeněk, Ing.	4. 5. 2020
Hořáková Božena	12. 5. 2020
Rybářová Emilie	12. 5. 2020
Fillová Marta	28. 5. 2020
Kalová Emilie	28. 5. 2020
Matuška Zdeněk	1. 6. 2020
Stříbrcký Lubomír, Mgr.	1. 6. 2020
Kučerová Jiřina, Mgr.	12. 6. 2020
Nováková Marie	15. 6. 2020
Ševčíková Marie	30. 6. 2020
Langerová Anna	30. 6. 2020

JARO 2020 V ROUŠKÁCH

Nikdo z nás jistě na začátku března netušil, že skoro ze dne na den se všichni ocitneme v dlouhém karanténním období. Stačili jsme sice 4. března společně oslavit MDŽ, ale tím, jako by společenský život v našem domově skončil. Jako by život ztratil svoji rovnováhu a přirozený chod. Následovala řada nevyhnutelných opatření a nutnost jejich dodržování v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu. Nejvyšší prioritou se, z pochopitelných důvodů, stalo zdraví nás všech. Ale v každé situaci je mnoho pozitivního. Jen je možná potřeba přerovnat si některé vnitřní principy a priority. Věděli jsme, že to společně zvládneme, vždyť většina z Vás prožila ve svých životech náročné chvíle, bouřlivé časy válečné i poválečné. Kolikrát jste nám vyprávěli své zážitky, které my známe jen z „akčních filmů“.

K tomu, aby Vám nebylo smutno v dlouhém čase zákazu návštěv, který platil od úterý 20. března, přispěly ochotně sociální pracovníce přehráváním video pozdravů od Vašich blízkých. Zdravotní sestry Vám pomáhaly s telefonickým spojením, abyste se mohli pozdravit s příbuznými a přáteli, pracovníce podatelny se staraly o předávání balíčků od rodin. Pracovníci všech úseků se snažili tuto nelehkou situaci zvládnout a pomoci, kde se dalo.

My, aktivizační pracovníce a rehabilitační sestry jsme se s Vámi setkávaly ještě více než obvykle a to u roznášení stravy na jednotlivých pokojích. Pro zkrácení dlouhých chvil jsme Vám nosily k luštění křížovky, nabízely knihy. A co vás nejvíce bavilo číst?

Byla to zejména četba pro ženy „Harlekýnky“, románky od Vlasty Javořické, životopisy slavných českých herců, naučné knihy o přírodě a publikace o zajímavých místech naší vlasti. Navštěvovaly jsme Vás na pokojích a snažily se alespoň trochu zpestřit Váš volný čas, někteří z vás si rádi připomněli „staré časy“ prohlížením alb s fotografiemi ze života našeho domova.

Mezi velmi oblíbené aktivity vždy patřilo pravidelné jarní osazování mobilních záhonků, také letos jsme této činnosti věnovali patřičnou pozornost.

Začátkem května aktivizační pracovnice Iveta a Radka navštívily zahradnictví pana Kopřivy v Šebrově a zde pečlivě vybraly sazenice květin, vhodných na slunná stanoviště naší zahrady. V pondělí 4. května jsme se společně pustili do práce. Bylo krásné sledovat zapálení, s jakým se zapojily obyvatelky do samotného osazování mobilního záhonku. Ta radost, když se jejich prsty bez nejmenšího zaváhání vnořily do hlíny a jemně, zkušenými pohyby pokládaly sazeničky do připravených důlků. Následovalo opatrné přikrytí kořínků zeminou, jemná závlaha a písnička, která by rostlinkám dala sílu a odvalu růst. Nyní jsou mobilní záhonky vyhledávaným místem, kde se rádi zastavujeme a sledujeme, jak květiny rostou, také zde trénujeme paměť při určování názvů jednotlivých květin.

Protože víme, jak důležitá je pro Vás aktivní činnost, samozřejmě trochu jinak a v omezené míře, s přihlédnutím k aktuálním opatřením, se opět otevřely dílny pracovní terapie. První setkání v dílnách se nesla v radostném duchu a s vůní čerstvých květů šeráku.

Velkou výzvou pro nás bylo krásné jarní počasí a milým útočištěm se stala příroda v naší uzavřené zahradě. Příroda, ta „věčná utěšitelka“, se významně postarala o relaxaci a zahnání obav a chmur. Pokud bylo pěkné počasí, doprovázely jsme Vás při procházkách zahradou, kde jsme se mohli setkávat. Zpočátku jsme se těžko poznávali, protože nám roušky zakrývaly obličeje, ale o to více byla tato setkání radostná, jakoby dostala jiný rozměr. Nějak více jsme letos dokázali vnímat krásu - tvary, barvy, vůně květů a posečené trávy, zvuky zurčení vody v jezírku a zpěv ptáků. Abychom se při procházkách po jarní zahradě cítili úplně jako v pohádce, tu a tam se nám v jezírku ukázala záhadná, červená rybka s bílým závojem. Samozřejmě jsme si tajně něco přáli, myslíme si, že letos všechna přání byla velmi podobná....

Jakmile tato nezvyklá doba skončí, s velkou radostí se opět s Vámi pustíme do aktivit pravidelných, ale i těch, které mají v našem domově již svoji tradici - Škola 3. věku, Turnaje v pétanque, Loučení s létem, Letní biograf a prázdninové výlety.

Krásné léto, hodně pěkných zážitků a ať se splní Vaše přání

Vám přeje aktivizační pracovnice z DS Iveta a Romana

BOROVICE

Padla v lese borovice
pod sekerou krutou,
větve její padající
ryjí se v zem vzdutou.

V kusy řezali jí tělo
na pokraji v mechu,
stromů lkání za ní znělo,
ona nevydala vzdechu.

V temnou skrýš ji uschovali,
ležela jak v hrobě.
Sny tu její zalétaly
k vlahé jara době.

Vzpomínala potmě lesů,
jimiž vítr věje.
Touha se tam znovu vrátit,
ta je bez naděje.

Zhynula jak bájný Fénix,
s grácií a v lesku.
Její duše do vesmíru,
vzlétla v jisker blesku.

Na upomínku tisíců padlých stromů při kůrovcové kalamitě napsala naše
obyvatelka ze 3.patra paní SVĚTLA KREJČÍ.

Zpracovala: Iveta Hájková

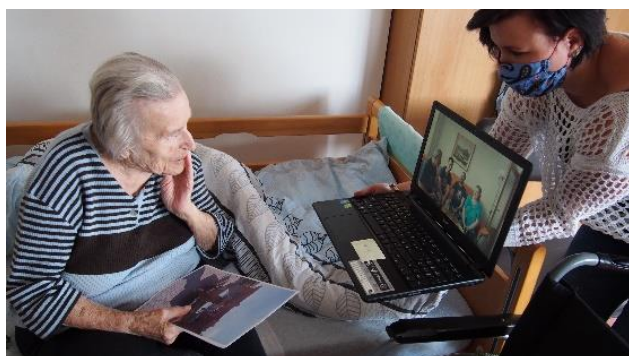
NÁVŠTĚVY PŘES INTERNET

Dne 10.3.2020 byl vyhlášen zákaz návštěv a následoval také zákaz vycházení uživatelů mimo zařízení. Jsme si vědomi, že zejména tato opatření se nejvíce dotklo jak našich uživatelů, tak i rodinných příslušníků a blízkých, a to především pokud se týká zamezení osobního kontaktu uživatelů se svými nejbližšími. Nabídli jsme tedy rodinám možnost nahrát svému blízkému krátké video, které následně sociální pracovnice přehrají v notebooku našim klientům. Velmi nás těší, že spousta rodin využilo možnosti zaslat našim prostřednictvím svůj pozdrav. Z reakcí našich uživatelů, byla cítit velká radost. Další možností kontaktů, bylo zprostředkování videohovorů, které se těšily velké oblibě.

Od 25.5.2020 Vás můžou Vaši blízcí opět navštívit a osobně se s Vámi projít po zahradě, popovídat v altánku, posedět v kantýně a pochutnat si na něčem dobrém.

Jsme velmi rádi, že jsme Vám mohli pomoci přečkat skoro tři měsíční absenci návštěv pomocí moderní techniky. Byly to takové „**návštěvy přes internet**“.

Zaměstnanci sociálního úseku

SENIOR centra Blansko

NAŠE ZAHRÁDKA

Letos jsme prožili jaro trochu netradičně. Dění kolem nás i ve světě nás přimělo trávit dny více v ústraní a jinak než jsme v našem domově zvyklí. I přes mnohdy nelehké chvíle a navzdory všemu naše zahrada opět rozkvetla do krásy. Tím více jsme ocenili možnost ji pravidelně navštěvovat.

Každý den jsme s novým očekáváním sledovali, jak se zahrada mění, rozkvétá a roste. Jak se rozrůstá o „nové nájemníky“. Vídáme je na našich procházkách, ať už to jsou černí kosáci, pár hrdliček, hbitá veverka, nebo zlatá rybka v jezírku. Tito malí uličníci nám dokáží vždy vykouzlit úsměv na tváři. Z hledání rybky se stala napínavá zábava pro všechny a každý dychtí uvidět rybu jako první a stát se tak pomyslným vítězem.

Za slunných dnů jsme uvítali posezení v zahradním altánu, kde se odehrávaly naše společná setkání. Nezřídka tak byl slyšet zpěv známých lidových písní, velmi oblíbená byla také četba z knihy Nejkrásnější pověsti z Moravského krasu a tudíž z okolí, které je nám všem tak blízké. Vždyť zmínka o našem rodišti, kde jsme vyrůstali a strávili kus života, v každém vyvolá příjemné vzpomínky.

Již druhým rokem se společně s obyvateli pečlivě staráme o naše mobilní záhonky. Ani letos tomu nebylo jinak. S příchodem jara nastalo velké plánování a přípravy. Bylo nutné sepsat seznam sazeniček a vyrazit na nákup do zahradnictví. Zbývalo už jen vrhnout se do práce. A jelikož ochotných pomocníků bylo víc než dost, brzy se zatím nenápadný záhonek proměnil pod rukama našich obyvatel v kvetoucí nádheru.

Zapomenutý nezůstal ani náš již dobře známý záhon na konci zahrady. I když je na první pohled dobře schovaný, každý si k němu rád najde cestu. Pro mnohé je to pravidelná, jistě i příjemná zastávka po cestě zahradou. Zkrátka si u něho našli své zákoutí, kde rádi posedí a pohoví si. Sledují jarní květiny, jako jsou sněženky, bledule, krokusy, tulipány, jak se postupně ztrácejí, aby je o to s větší parádou vystřídaly letničky a trvalky, mezi které patří kosatce, chrpky, barvínek a mnohé další. I my se tu pravidelně scházíme se svými obyvateli a nejen kvůli posezení, ale abychom tu a tam, každý dle svých možností, přiložili ruku k dílu. Někdo rád zalévá, někdo zvládne pomoci záhonku od plevelu. Všechny společně nás těší, když do země můžeme zasadit novou rostlinku, kterou bedlivě chodíme sledovat, jak nám roste do krásy.

Zahrada pro nás nejsou jen květiny a rozjímání, ale trávíme tam svůj čas také formou aktivního odpočinku. Velice populární se staly kuželky. Pilně trénujeme a vypadá to, že v brzké době uspořádáme turnaj mezi odděleními. Už teď se zdá, že jsme mezi obyvateli objevili skryté a nadšené talenty.

S přáním krásného léta Petra, Radka a Martina.

SVĚTOVÝ DEN PROTI NÁSILÍ NA SENIORECH

Světový den proti násilí na seniorech se do podvědomí obyvatel ČR dostal v roce 2005, připomínáme si ho k 15. červnu a byl vyhlášen mezinárodní Organizací spojených národů.

Kolem nás nežijí jen lidé s etickým chováním, ale i tací, kteří dokáží využít zranitelnosti seniorů a za vidinou vlastního obohacení se neštítí starší obyvatele oklamat, zneužít a v těch nejhorších případech i napadnout. Proto se veřejnost a hlavně Policie ČR více věnuje problematice týrání, zneužívání, zanedbávání, diskriminaci a nebezpečnému chování vůči seniorům.

V našem zařízení se přednáška na tohle téma konala 16. června 2020.

Policie České republiky vnímá tuto problematiku jako velice závažnou. Odhalení a pomoc seniorským obětem násilí je totiž velmi komplikovaná, neboť tyto oběti často svůj problém tají, převládá v nich stud, pocity bezradnosti či izolace. Probíhá často skrytě, dlouhodobě a „nenápadně“ převážně v domácím prostředí či v ústavech. Senioři jsou v mnohých případech odkázáni na pomoc svých nejbližších, kterým bezmezně důvěřují a nechtějí jim ublížit.

Násilí na seniorech může mít rozmanité podoby, které obzvláště v rodinách začínají mírnějšími projevy, jako je okřikování, přikazování, ponižování či omezování. Může však vygradovat do podoby nadávek, zesměšňování, omezování osobní svobody či tělesným ublížením.

Nikdo však není povinen toto jednání a zacházení snášet. Ve většině případů je první projev násilí jen začátek, proto doporučujeme jednat hned a nepodceňovat situaci.

Jak by se tedy oběti násilí či osoby, mající podezření z týrání seniorů, měly zachovat?

- Pokuste se násilí okamžitě zastavit
- Vyhledejte odbornou pomoc (soc. pracovníky, lékaře, krizová centra, organizace pro pomoc obětem)
- Pokud hrozí akutní nebezpečí, volejte okamžitě policii, která může násilníka na čas vykázat ze společného obydlí. Tento čas se poté může využít k budování nového začátku
- Řešte problém pokud možno na samotném začátku

Seniorům také doporučujeme jako prevenci před násilím, týráním či zanedbáváním:

- Udržovat kontakt se svými vrstevníky, sousedy a přáteli
- Před převodem majetku se poradit s právníkem, který vám může nastínit potenciální rizika převodu a poradit, jak právně ošetřit setrvání v domácnosti i po jejím převodu
- Trvat na dodržování vašeho soukromí v bytě i v ústavu
- Pamatovat, že máte právo na informace a vlastní rozhodnutí

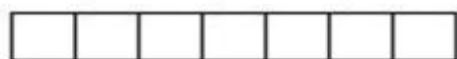
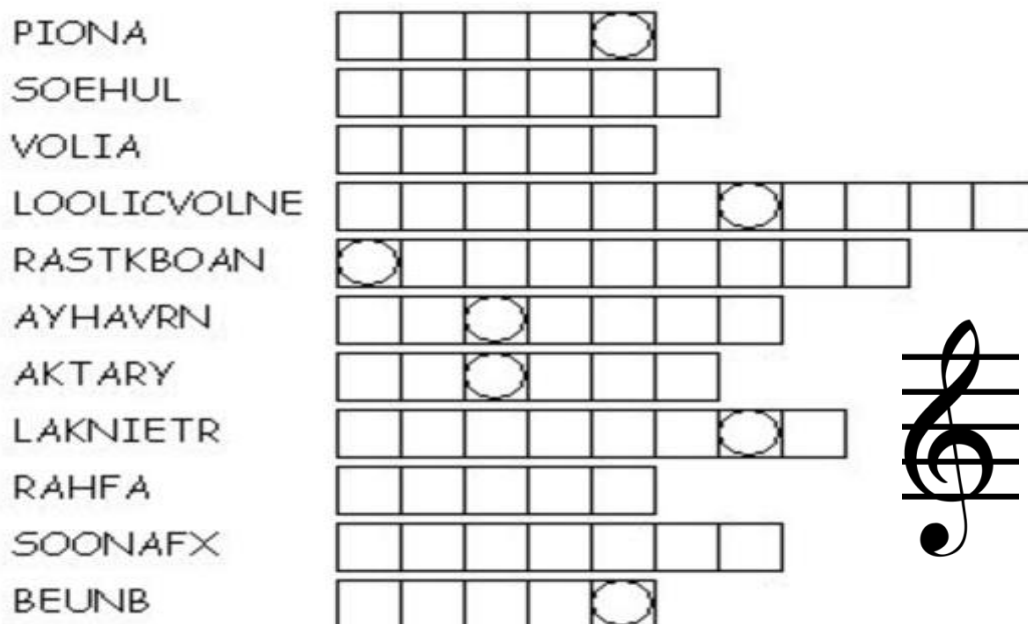
Policie České republiky se snaží tomuto nepřípustnému jednání předcházet řadou preventivních aktivit a mediálních výstupů, v rámci kterých zvyšuje povědomí o této problematice nejen u seniorů, ale také u široké veřejnosti. Z výčtu preventivního působení lze uvést například spolupráci s rádiem Dechovka, kde v pořadu „Možná přijde i podvodník, aneb Policie ČR radí“, prezentují policisté nejrůznější témata na ochranu seniorů (domácí násilí páchané na seniorech, zabezpečení domů, bytů a rekreačních objektů, policejní výslech seniora jako oběti nebo svědka, senior v dopravě, problematika „Šmejdů“, podvody na seniorech atd.). Na úrovni jednotlivých Krajských ředitelství policie to jsou pak například projekty „Seniorská divadla“ či kniha povídek „Černá kronika aneb ze soudních síní“, která zachycuje nejčastěji páchané trestné činy na seniorech.

Každý z vás si zaslouží žít v bezpečí, s důstojností, respektem a úctou.

Vypracovala Irena Vachová
(informace čerpány z „Linky
bezpečí“)

KŘÍŽOVKA S PŘESMYČKOU – HUDEBNÍ NÁSTROJE

TAJENKA JE PŘESMYČKA (řešení : KONCERT)

Zpracovala R. Mišurcová

ÚSMĚV DO SCHRÁNKY

Někteří z Vás, budou na letošní jaro vzpomínat jako na dobu „jinou“, se spoustou změn, doporučení, možná i odříkání. Všechno zlé, je ale i pro něco dobré. Toto pořekadlo všichni jistě známe a musíme mu dát za pravdu. Co nás od sebe na první pohled vzdálilo, nás naopak sblížilo a to nejen nás, zaměstnance s Vámi obyvateli, ale zjistili jsme, jak na nás myslí i široká veřejnost a naše okolí.

Zapojili jsme se do projektu „ÚSMĚV DO SCHRÁNKY“, který byl plný solidarity a podpory ze stran veřejnosti a to nejen „dospěláků“, ale i dětí.

Do schránky nám chodily pohledy s přáními plnými optimismu, podpory a naděje v lepší zítřek. Většinou odesílatelé při podpisu nezapomněli na krásná slova „myslíme na Vás“. Tato slova opravdu hrála u srdce a vháněla slzy dojetí do očí. A co potom při obdržení obrázků, které pro Vás namalovaly děti nejen našich zaměstnanců, ale i dětí z mateřských a základních škol? To už i slzička ukápla. Vše bylo myšleno opravdu upřímně a s náklonností k Vám, seniorům, podpořit Vás v nelehké situaci, ve které jste se nacházeli a vyjádřit Vám, jak si Vás vážíme a ctíme Vaši moudrost a životní zkušenosti.

S přáním všeho nejlepšího

Vachová Irena

LEDOVĚ SLADKÁ VÁŠEŇ

Léto budiž pochváleno a sním všechny nanuky, točené i kopečkové zmrzliny a všechno sladké a ledové.

Zmrzlinu zbožňují všechny děti, ale dopřáváme si ji i v dospělosti. Bez ní by léto nebylo úplné.

Zmrzlinovou éru prý začali Řekové, Egypťané nebo možná Mongolové. Ochucený sníh, led, nebo zmrzlé mléko dostupných hospodářských zvířat stály na počátku kultu zmrzliny. Recepty na takto vyrobenou zmrzlinu měl ve třináctém století přivést do Evropy cestovatel Marco Polo.

Středoevropané se do zmrzliny zamilovali v první polovině osmnáctého století. Tehdy se vyráběla ze žloutků ušlehaných s cukrem a ze smetany. Do tohoto základu se přidávalo ovoce, vanilka, nebo kakao.

Zmrzlina byla před staletími jen pro vyvolené. Tuhle pochoutku si mohli dovolit pouze movití měšťané a šlechtici.

Dnes je již zmrzlina dostupná běžně všem a tak na ni nezapomeňte v horkých letních dnech.

Ledově sladké léto Vám přejí
Radka, Petra a Martina.

BLANENSKÉ SLÉVÁRNY

Když jsem přemýšlela, o jakých zajímavých místech, z našeho okolí, si v našich Sovinách přečíst, zapátrala jsem v historii města Blanska a nabídlo se mi nepřeborné množství památek, turistický míst, naše jeskyně, ale také historie průmyslu. Mne ale zaujala historie slévárenství. Proč? Ani si neuvědomuji, když si chodím po našem krásném městě, kolik slévárenských děl kolem sebe máme. Ono není slévárenství jako slévárenství. Užitékové až tak zajímavé není, ale to umělecké....

A tak jsem se začetla, dohledala zajímavosti a chci se s Vámi o ně podělit.

Je tomu právě rok, co byla v Muzeu Blanska otevřena nová expozice připomínající úspěchy blanenských slévačů, kteří v 19. století proslavili svými unikátními výrobky umělecké litiny. Expozice je plná uměleckých předmětů, myšlenek a příběhů zhmotněných ve studený kov - šedou litinu.

Čerpala jsem z krásného článku Blanenského deníku, který byl obohacen fotografiemi zmíněných děl.

Soubor tak krásných děl, které vzešly z rukou blanenských modelářů, slévačů a cizelérů, nemá obdoby nikde na světě. Maďarští slévači mají také své muzeum v Budapešti, a to i s ukázkami technologie. V oddělení uměleckých odlitků nemá ale tato expozice tak vysokou úroveň, jako v muzeu v Blansku. Také muzeum v Rakouském Gusswerku nedosahuje zdaleka úrovně Blanska. Výrobky německých a polských sléváren jsou rozesety po řadě malých muzeí. Pouze výstava litinových obrazů a kamnových ploten odlitých v 16. -19. století, umístěná v düsseldorfské radnici, byla stejně fascinující jako výstava v Blansku.

Litinové zábradlí z Blanska s motivy slunce, které najdete ve Vídni. Foto: archiv autora

U nás na Moravě byla překvapivě největším konkurentem Salmových železáren zapomenutá slévárna v Kadově na Vysočině. Pece zde vyhasly v roce 1874, když slévárna ukončila výrobu po rozvoji novějších technologií ve Vítkovicích a v Blansku. Zajímavostí je, že mnozí zkušení slévači z Kadova našli uplatnění ve slévárně v Blansku. Slévárnu v Kadově dnes připomíná jen malý kamenný pomníček na náměstí.

V celém Rakousku-Uhersku byly největšími konkurenty Blanska: Vídeň, Mariazell (Gusswerk), Hořovice-Komárov, Nový Jáchymov, Adamov, Frýdlant nad Ostravicí, Mukačevo, Hronec, Budapešť.

Výrobky z Blanska jsou popsány v brožuře vydané při příležitosti obnovení výstavy. Připomeňme si několik unikátních zakázek, z nichž některé přežily dodnes, některé byly poničeny ve dvou světových válkách. Litinová kolonáda v Mariánských Lázních, obdivovaný světový unikát, byla vyrobena a smontována v letech 1888-1889. Skoro po sto letech byla opravována

a rekonstruována slévárnou ČKD Blansko. Oprava proběhla v letech 1973-1981. Všimněte si, jak byli naši předkové rychlí a operativní.

Pomník bitvy u Hradce Králové v roce 1866 byl také vyroben blanenskými slévači. Foto: archiv autora

Podrobněji se musíme zmínit o největším díle blanenských slévačů, Karlovarské vřídelní kolonádě, vyprojektované slavnými vídeňskými architekty Fellnerem a Helmerem. Toto unikátní dílo blanenských modelářů a slévačů bylo bohužel po Hitlerově okupaci Sudet zničeno a roztaveno na výrobu munice pro německé zbraně. Před několika lety se zvedla v Karlových Varech iniciativa občanů, jejímž výsledkem byla petice žádající vypsání referenda za obnovu litinové kolonády, místo současné rozpadající se betonové, postavené v brutalistickém slohu. O pomoc byl požádán občanskou iniciativou o pomoc a informační osvětu před referendem, pan Zdeněk Král, bývalý technický zástupce ředitele

metalurgického závodu ČKD Blansko. Začal hledat původní projekty a výkresy k tomuto dílu. Bohužel v našich archívech je pouze torzo těchto podkladů. Referendum nebylo uznáno z důvodů nedostatečného počtu hlasujících, přestože drtivá většina hlasů byla pro obnovu. Po studiu v archívech konstatoval, že toto dílo bylo celosvětovým unikátem. Před tím, co dokázali naši předkové v Salmových železárnách a strojírnách je na místě se opravdu poklonit.

Blanenské litinové zábradlí na mostě ve Vídni. Foto: archiv autora

Další zajímavým dílem z Blanska jsou ve Vídni tři mosty z konce 19. století, ozdobené stovkami odlitků. Mosty najdete na vídeňském Gürtelu přemostující ulice Währingerstrasse, Schulgasse, Fuchsthallergasse. Jako jeden z hlavních dodavatelů pro tyto mosty je uváděna v literatuře firma *Breitfeld, Daněk & Co*

Cestující vlakem z Blanska do Brna přejíždí přes viadukt těsně před brněnským hlavním nádražím. Jeho zábradlí je rovněž výrobkem blanenských sléváren s použitím stejných modelů, podle nichž byly vyrobeny kilometry zábradlí ve Vídni. Pozoruhodné je, že při rekonstrukci byly všechny odlitky v perfektním stavu, s výjimkou kusů poškozených ve

válce. Po obnovení povrchové úpravy je zábradlí jako nové. Stejně tak, pokud jezdíte na dovolenou do Chorvatska, v Dubrovniku se vám připomene naše město dlouhým stejným zábradlím.

Detail blanenské umělecké litiny na mostě, který přemostuje tři ulice ve Vídni. Foto: archiv autora

Na poslední chvíli byla zachráněna další unikátní díla z Blanska, a to pomníky, připomínající bitvu mezi pruskými a rakouskými vojsky v roce 1866 u Hradce Králové. Památníky vydržely bez poškození obě světové války a kupodivu i následných čtyřicet let. Po roce 1989 se kovové díly staly cílem zlodějů a mnohé končily ve sběrných surovinách. Naštěstí toto nebylo lhostejné mnoha lidem a z iniciativy Komitétu pro udržování památek z války roku 1866 nám bylo zadáno vyrobit kopie litinových částí pomníků. Originály jsou uschovány v muzeu v Hradci Králové.

Muzeum Blanenska je nositelem tradic slévárenství v našem městě. Výstava prezentuje současnou generaci řemesla, které dnes mizí. Ukazuje díla vytvořená lidmi, kteří byli zkušenými odborníky s estetickým cítěním, s duší, srdcem a kteří byli hrdí na výsledky své práce. To je přesně ono, co dnes nám často všem chybí.

Detail umělecké litiny z Blanska na pomníku bitvy u Hradce Králové. Foto: archiv autora

V Česku jsou mistři slévači v důchodovém věku a již desítky let se nikdo toto řemeslo neučí a je to převeliká škoda. Můžeme jen doufat, že toto krásné řemeslo opět najde svoje řemeslníky, kteří ho budou brát nejen jako řemeslo k výdělku, ale i jako koníček, lásku a nechají v něm i část svojí duše.

Vypracovala Irena Vachová

SVATOJÁNSKÁ NOC

Svatojánská noc je evropský lidový svátek slavený v předvečer svátku křesťanského světce Jana Křtitele, který spadá na 24. června. Navazuje na předkřesťanské oslavy letního slunovratu, jako jsou slovanská kúpadla nebo anglosaská Litha., a velkou roli při tomto svátku měl především oheň, voda, nahota a zeleň. Typickým prvkem této noci jsou svatojánské ohně, pálení na kopcích. Symbolicky představují slunce, které je v době letního slunovratu na vrcholu sil. Tyto ohně se pro získání síly přeskakují, zapalují se v nich košťata, kterými se pak krouží a v některých částech Evropy se z kopců pouští hořící kola či sudy, symbolizující putující slunce. Říká se, že Svatojánská noc je plná kouzel a magie, ožívají v ní nadpřirozené síly a otevírá se brána mezi světy a je možné vyvolat duchy zemřelých a spojit se s tajemnými mocnostmi. Země se otevírá, skály se rozestupují, je možné najít poklad. O Svatojánské noci se provádějí různé rituály, které sahají až do starověku. Jde třeba o skákání přes oheň nebo házení věnců do vody. Na trzích se v minulých dobách prodával kořen mandragory, který sloužil k milostné magii. Česká pranostika - Od svatého Jana Křtitele běží slunko k zimě a léto k horku.

Důležitým prvkem svatojánských slavností byla svatojánská kytice obsahující zpravidla devět květů. Její skladba se krajově lišila, oblíbená však byla především mateřídouška, mezi další časté byliny patřily následující:

- koření či bylina svatého Jana – třezalka tečkovaná
- svatého Jana černobejl, svatého Jána pás – pelyněk černobýl
- svatého Jana bylina – pelyněk pravý
- kadeř svatojánská – komonice lékařská
- svatojánské zelí – rozchodník prudký
- svatojánská kytky – kopretina bílá
- modrák či modráček – chrpa polní
- slzičky Panny Marie – hvozdík kartouzek či kropenatý
- verbena – sporýš lékařský
- vlčí ocas – blín

V Česku se na svatojánskou noc na návrších pálily ohně – pálení Jána, svatojána, korunované májkou či ozdobeným smrčkem – jankem. Slavnost doprovázela hostina, tanec a sportování zápolení, také se metala žhavá polena a přeskakoval oheň.

Od 18. století se ve větší míře objevují zákazy pálení svatojánských ohňů, především pro nebezpečí požárů a v polovině 19. století zvyk přežíval jen mezi venkovskou mládeží, zatímco ohně o filipojakubské noci dosud držely. V pranostikách je svatojánská noc považována za počátek léta, i když tento den spadá do období chladnějšího a deštivějšího počasí nazývaného ovčí chladna a medardovské období.

Deštivé počasí probíhající přibližně od 21. června do konce měsíce bývá někdy nazýváno (svato)jánské deště. Poté však následuje relativně suché období nazývané pavlovské léto.

Bludičky o Svatojánské noci

Kdo chtěl o Svatojánské noci najít poklad, mohl narazit na bludičky, které by ho nalákaly do bažin nebo mohl také překročit bludný kořen a zabloudit. Na zahánění bludiček prý neplatily modlitby a přání, ale nadávky a kletby. Ale i tak bludičky provázely dotyčného a domů a dlouho se pak ještě dívaly do jeho oken. Říkalo se, že tato světýlka jsou duše zemřelých, nepokřtěných dětí, tzv. nekřtěnátek. Ty tančí o Svatojánské noci po lesích, loukách a bažinách. Člověk, který měl dobré srdce se jich však nemusel bát, bludičky pronásledovaly pouze zlé a nepoctivé lidi. Dobrým lidem bludičky pomáhaly najít poklad.

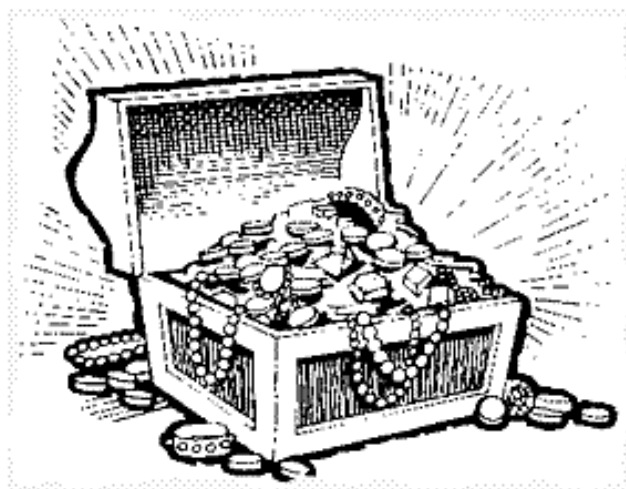
Divoženky o Svatojánské noci

Divoženky neboli divé ženy, bosorky, lesní ženy.. byly postrachem lidí o Svatojánské noci. Věřilo se, že se dívají do oken a lidské děti vyměňovaly za svoje. Svým zpěvem, tancem a sliby lákaly mládence ven. Ten, který se nechal zlákat, dopadl velmi špatně. Divoženky ho utancovaly k smrti a jeho tělo roztrhaly na kusy a roznesly po lese.

Svatojánská noc a poklad

Najít o Svatojánské noci poklad nebyl žádný lehký úkol. Nejdříve musel člověk najít kvetoucí kapradí, které rozkvétalo přesně o půlnoci. Zlatá květ kapradí měl chytit do

bílých šatů, když zrovna opadával. Toto kapradí samozřejmě střežily zlé síly. Pokud se někomu podařilo květ získat, byl obdařen magickými schopnostmi. Mohl být neviditelný, rozuměl řeči zvířat i stromů a rostlin a bylo téměř jisté, že poklad najde. Poklad byl nejčastěji ukrytý ve skále nebo hluboko v zemi. Květ kapradiny pomáhal zem i skálu otevřít. Z objeveného pokladu se člověk mohl vzít jen tolik, kolik unesl, jinak by ho zlé síly krutě potrestaly.

Svatojánská noc, [Nikolaj Astrup](#), 1912.

Bylina svatého Jana - [třezalka tečkovaná](#)

Za ekonomický úsek - Barbora Mazourková

PÁR SLOV OD NÁS, SESTŘIČEK

Byly jsme požádány, abychom napsaly pár řádků o onemocnění, které bohužel postihuje stále více lidí. Jedná se o Diabetes mellitus (dále DM), lidově cukrovku. Jsme zdravotní sestry, žádní doktoři, ale jelikož jsem v diabetologické ambulanci pracovala deset roků a kolegyně má zkušenost z vlastní rodiny, přece jenom o tom něco málo víme. Nebudeme psát odborný článek, na to si opravdu netroufáme, ale jen tak laicky, aby to bylo čitelné a pochopitelné pro všechny. Napřed si jen tak zjednodušeně řekneme, co je DM.

Jedná-li se o DM I. typu, tedy absolutní nedostatek inzulínu, musíme podkožně aplikovat inzulín celoživotně. Tento problém vzniká většinou již v dětství.

Při DM II. typu, se jedná o relativní nedostatek inzulínu, který ale později může přejít k absolutnímu nedostatku. Tělo prostě nedokáže správně zpracovávat cukr. Diabetem II. typu trpí podle odhadu přibližně 10% populace. Co je příčinou? Je to především genetická dispozice, která má dopad na vývoj diabetu II. typu. Existuje až 50% pravděpodobnost, že pokud má někdo z našich rodičů diabetes II. typu, můžeme jím také onemocnět. Dalšími rizikovými faktory jsou špatná životospráva, nedostatek pohybu a stres.

Jak tedy jíst? Pravidelně, pokud možno 5x denně po menších porcích. Omezme pečivo, přílohy, tuky a sladkosti. Jezme více zeleniny, ovoce, dietní maso a nezapomínejme na pitný režim. Nejlepší je kohoutková voda, pokud si ji chceme vylepšit, přidejme pár kapek citronu, v létě třeba mátu. Ochucené vody z obchodu totiž obsahují umělá sladidla, která nám škodí.

A jsme u pohybu. Pokud nám tělo dovolí, chodíme pěšky – příroda nám bude také vděčná. Kdo může, ať si jde zaplavat nebo jezdí na kole.

A závěrem co je opravdu důležité proti všem nemocem, je radostná a optimistická mysl. Ne vždy se nám to daří, ale dívejme se na lidi a věci

kolem sebe s úsměvem. Co můžeme změnit, změníme a co nemůžeme změnit, přijmeme. Vždy se říkalo: „Ve zdravém těle, zdravý duch!“ Ale není to spíše naopak?

Vaše zdravotní sestřičky,

L+J

Domov pro seniory Nopova, příspěvková organizace
Nopova 128/96, Brno 615 00

DIABETICKÁ DIETA

ANO ✓
NE ✗

ÚSMĚV

Úsměv nestojí nic a vynáší mnoho.

Obohacuje toho, kdo ho přijímá,

aniž by ochuzoval toho, kdo ho daruje.

Trvá chvílku, ale vzpomínka na něj bývá stálá.

Nikdo není tak bohatý, aby se bez něj obešel

a nikdo není tak chudý, aby ho nemohl darovat.

Úsměv vytváří v domově štěstí,

ve starostech je oporou, citlivým znamením přátelství.

V únavě přináší odpočinek,

ve znechucení vrací odvahu.

V zármutku je útěchou a pro každou bolest

přirozeným lékem.

Je dobře, že si ho nelze koupit,

ani půjčit, ani ukrást, protože má

hodnotu okamžiku, kdy se daruje.

A kdybys potkal někoho, kdo by neměl
pro tebe úsměv, ačkoliv na něj čekáš,
buď velkodušný a oblaž ho svým úsměvem,
protože nikdo nepotřebuje úsměv
jako ten, kdo ho nemá pro druhé.

Hanka Vyskočilová, recepční

SLUNEČNICE

Slunečnice žlutý květ,
usmívá se na náš svět,
stonky s květy nabídlý,
zkrášlit naše obydlí.

Slunečnice hladí oči,
směrem k slunci svůj květ točí,
otáčí se každý den,
chce být blízko slunci jen.

Slunečnice kvetou krásně,
slunce na ně září jasně,
jejich květ paprsky vítá,
svítí rosou vždy, když svítá.

Velké květy slunečnice,
podobné jsou slunci více,
nosí jeho zlatou tvář,
hřejivou jak slunce zář.

STUDIO ALLISON

Vážení obyvatelé, moji milí zákazníci.

Již desátým rokem pracuji jako pedikérka pro náš domov. Většina z vás, i těch, co už nejsou mezi námi, se mnou prožívala důležité události mého života a já se vám na oplátku stala vrbou. Každého z nás v životě potkaly lepší i horší časy a já si neskutečně vážím vaší důvěry. Děkuji.

Ráda bych vám více přiblížila svoji práci.

Bohužel jsou stále lidé, kteří si myslí, že na pedikúře se jen stříhají nehty. Ano, někdy to tak může být a v tom případě si můžete gratulovat. Jenže ve většině případech tomu tak není. S věkem nehty sílí, trpí různými defekty a deformacemi, na chodidlech, kde již klenba nedrží a dochází k vybočení kloubů a různých pokřivení prstů, se tvoří bolavé otlaky a kuří oka. Spoustu vás trápí zarůstajícími nehty. A od toho jsem tu já.

Nesmím zapomenout na většinovou skupinu-diabetiky. U těch se nesmí nic přehlédnout a už vůbec ne zanedbat. I sebemenší poranění nebo infekce může díky zvýšené hladině cukru, která brání hojení, způsobit to nejhorší- amputaci.

Abych se o vás mohla zodpovědně starat, jsem přísně hlídaná hygienickou stanicí a musím přísně dodržovat daná pravidla a dezinfekční řád. Nástroje pravidelně sterilizuji, k tomu určeným testem, který není úplně levný, lepím do speciálního sešitu a předkládám kontrole. I dezinfekce nestačí jedna. Na kůži, plochy, nástroje i podlahy musí být vždy jiná a k tomu určená.

Vím, není to většinou všechno vidět, ale toto je jen ve zkratce nakouknutí pod pokličku mé práce.

Není to o tom, že někomu se věnuji méně než druhému, ani o tom, jaké problémy kdo zrovna má. Je to o tom, abyste měli všichni stejné podmínky bez rozdílu na to, kolik času spolu strávíme.

Bohužel přišla pro všechny nečekaná pandemie a došlo k vysokému zdražení všech těchto hygienických pomůcek jak u mě, tak i v kadeřnictví. Nejsem si úplně jistá, jak dlouho stojí přístavba-7,8 let? Od té doby jsem vám cenu nenavýšila i přesto, že se náklady na provoz každoročně zvedají. Teď bohužel já i kadeřnice Yvetta musíme.

Po konzultaci s panem ředitelem se naše ceny od července zvedají o 30 Kč. Většinu z vás jsme již informovaly.

Doufáme, že dojde z vaší strany k pochopení a budete se k nám i nadále těšit.

Také vás tímto žádáme o trpělivost s vaším objednááním. Byly to dlouhé 2 měsíce, kdy jsme se vám nemohly věnovat a tak chvíli potrvá, než se nám ten řád zase obnoví a všichni přijdete na řadu.

Děláme, co se dá, věřte nám.

Děkujeme tímto panu řediteli Charvátovi za zvládnutou situaci, podporu a pochopení.

Osobně chci také poděkovat paní vrchní sestře Ondrouškové za organizaci a pomoc po uvolňování a skvělý postřeh.

Oddělením A, B, C i D se bude pedikúra provádět výhradně na lůžku a tím se ušetří čas s převozem vás klientů a vaše milé pečovatelky nebudou muset od vás odbíhat. Tím také docílíme rychlejšího ošetření u většího počtu obyvatel, než tomu bylo doposud.

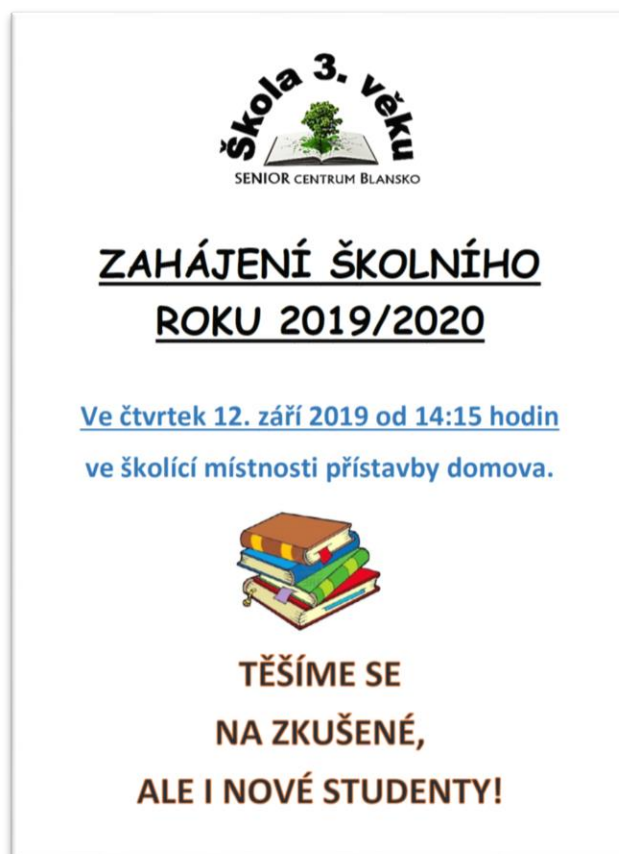
Děkujeme vám za přízeň a přejeme krásné léto.

Vaše pedikérka Alena Černá
a kadeřnice Yvetta Fleková

Dne **30.6.2020** jsme ukončili **ŠKOLU TŘETÍHO VĚKU** - devátý ročník 2019/2020.

Připomeňme si témata a přednášky, které nás v tomto roce obohatily.

1. **REGIONÁLNÍ DĚJINY** - Putování po hradech, zámcích a tvrzích - Jiří Vymětalík (2. 10. 2019)
2. **SLAVNÍ NEZNÁMÍ** - Jaroslav Koutný – Boskovický betlém - Irena Vachová (19.2.2020)
3. **UMĚNÍ A KULTURA** – Výstava kamélií na zámku v Rájci nad Svit. - Irena Vachová (17.6.2020)
4. **VÝZNAMNÉ UDÁLOSTI** - Blansko včera a dnes - Svoboda Pavel (22.1.2020)
5. **CESTOVÁNÍ** - Austrálie - klokani - Mgr. Kateřina Tenorová (25.9.2019)
6. **PŘÍRODA** – Objevy a využívání Moravského krasu - Robert Šamonil (26.2.2020)

7. VĚDA A VÝZKUM - Tísňová volání a barevné linky

Poštovní služby - Český telekomunikační úřad - Sojková Alena (23.10.2019 a 20.11.2019)

8. VÝŽIVA A STRAVOVÁNÍ - Výživa seniorů – Machů Gabriela (10.6.2020)

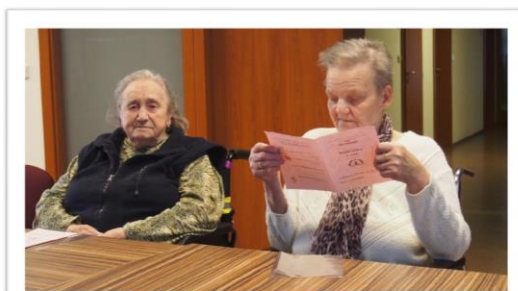
9. LITERATURA – Co vlastně „všechno“ dělá knihovník? – Gargošová Pavlína (29.6.2020)

10. ZDRAVÍ A LIDSKÉ TĚLO – Pohyb seniorů – Říhová Tereza, Hudcová Lucie (24.6.2020)

Seznam témat je řazen dle studijního průkazu

**Vás srdečně zve na ukončení
ŠKOLY TŘETÍHO VĚKU -
DEVÁTÉHO ROČNÍKU 2019/2020**

Kdy: 30. června ve 14:15 h.

Kde: Ve školící místnosti

**BUDEME S NA VÁS TĚŠIT OPĚT V ZÁŘÍ, PŘI DESÁTÉM ROČNÍKU
ŠKOLY TŘETÍHO VĚKU, ŠKOLNÍ ROK 2020/2021**